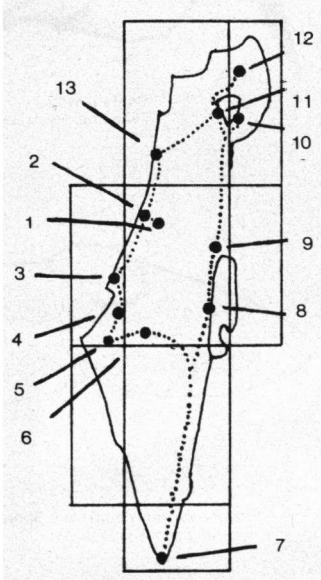

Israël in oktober 1983

H.A. Gaasbeek

Van 28 september tot en met 25 oktober maakte ik een vogeltocht door Israël. Met dit artikel hoop ik dan ook de toekomstige Israëlgangers van dienst te kunnen zijn. Zowel liften als met de bus reizen is in Israël goed te doen.

Enkele van de leukste vogelsoorten uit mijn aantekeningen met de gevolgde route volgen hieronder.

Verklaring kaartje hiernaast.

1 Ben Gurion	7 Eilat	13 Ma'agan Mikha'el
2 Tel Aviv	8 En gedl	
3 Ashqelon	9 Jericho	
4 Netivot	10 Haon	
5 Ze'elim	11 Tiberias	
6 Beersheba	12 Hula	

Palestijnse Honingzuiger

Vrijwel overal zag ik deze vogels, zowel in weelderig begroeide wadies als in stadstuinen en parken. Het oranje kwastje heb ik in de gehele periode maar twee keer waargenomen, toch waren de meeste mannetjes nog wel in het groenblauw parelmoerkleed. Het geluid dat de vogels produceren deed mij denken aan Goudhaantjes.

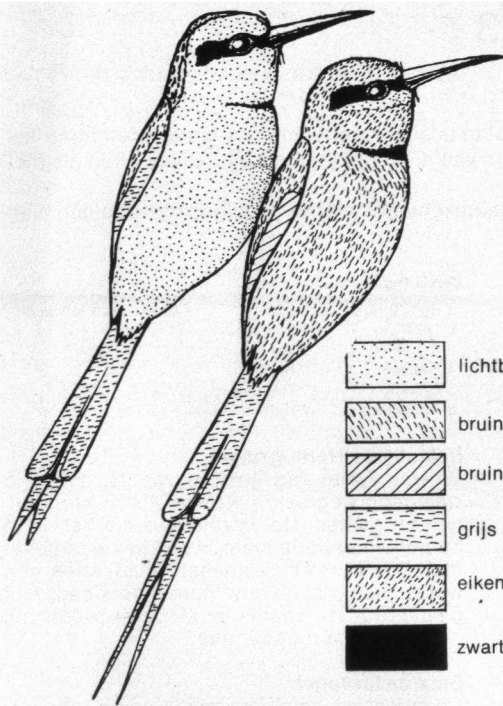
Smyrna IJsvogel

De meeste exemplaren zag ik op en rond vispoelen, over het algemeen daar waar water is. Maar ook zag ik deze vogel een enkele keer in drogere gebieden. Leuk was de waarneming op 12 oktober van een exemplaar te Beersheba. Deze zat in een klein plantsoen tussen de

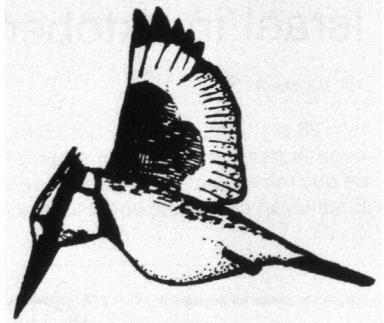
Zwarte Oolevaars met links onvolwassen vogels en Grote en Kleine Zilverrelgers, Hula-gebied.

Foto: Henk Gaasbeek.

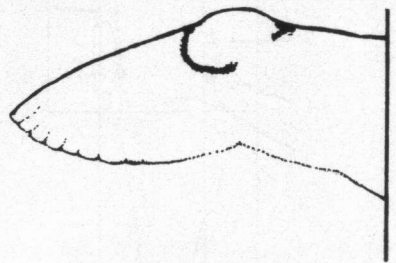

Kleine Groene Bijeneter, links *Merops orientalis cyanophrys* (naar dia's te Eilat), rechts *Merops orientalis cleopatra* (naar Heinzel).
Tekening: Henk Gaasbeek.

Bonte IJsvogel.
Tekening: Henk Gaasbeek.

Onderzijde van vleugel van Sporenkievit.
Tekening: Henk Gaasbeek.

flats. De meest zuidelijke vogel zag ik in de dadelpalmplantage van Eilat. Op 20 oktober zag ik te Haon een vogel rondvliegen met een ongeveer evenlange slang die werd vastgehouden bij de staartpunt.

Het geluid dat de vogels ook in vlucht produceren doet denken aan dat van een Groene Specht, een schril 'riep-riep'.

Bonte IJsvogel

Bij deze vogels valt op dat ze alleen in de echt natte milieus voorkomen, zoals vispoelen en rivieren. De meest indrukwekkende waarneming was op 19 oktober bij de vispoelen van Haon. Midden op de dag kwam ik bij een telling maar tot zeven exemplaren, maar naarmate de avond viel kwamen van alle kanten als door een magneet aangetrokken vogels in groepjes van drie of vijf exemplaren aangevlogen. In totaal kon ik die avond 70 vogels tellen. Op 20 oktober herhaalde zich dit op precies de zelfde manier, in precies de zelfde vispoel met precies de zelfde zitplaats in de rietkraag. Het geluid dat de vogels dan produceren doet aan een musachtig kwetteren denken.

Kleine Groene Bijeneter

Alleen te Eilat zag ik enkele exemplaren. Voornamelijk op de schaars begroeide berg-hellingen. Kenmerken zijn de blauwe kleur en

de korte staartpennen. De vogels die door mij zijn waargenomen behoren tot de soort *Merops orientalis cyanophrys*.

Sporenkievit

De meeste vogels werden op slikkerige vispoelen of rivierbeddingen ontdekt. Toch zag ik op 16 oktober tien exemplaren op kurkdroog akkerland bij de plaats Netivot.

Op 5 oktober zag ik een partieel albinistische vogel te Eilat, tussen een groep van twaalf vogels zitten. De betreffende vogel had bijna geheel witte ondervleugels, verder had de vogel het normale kleed.

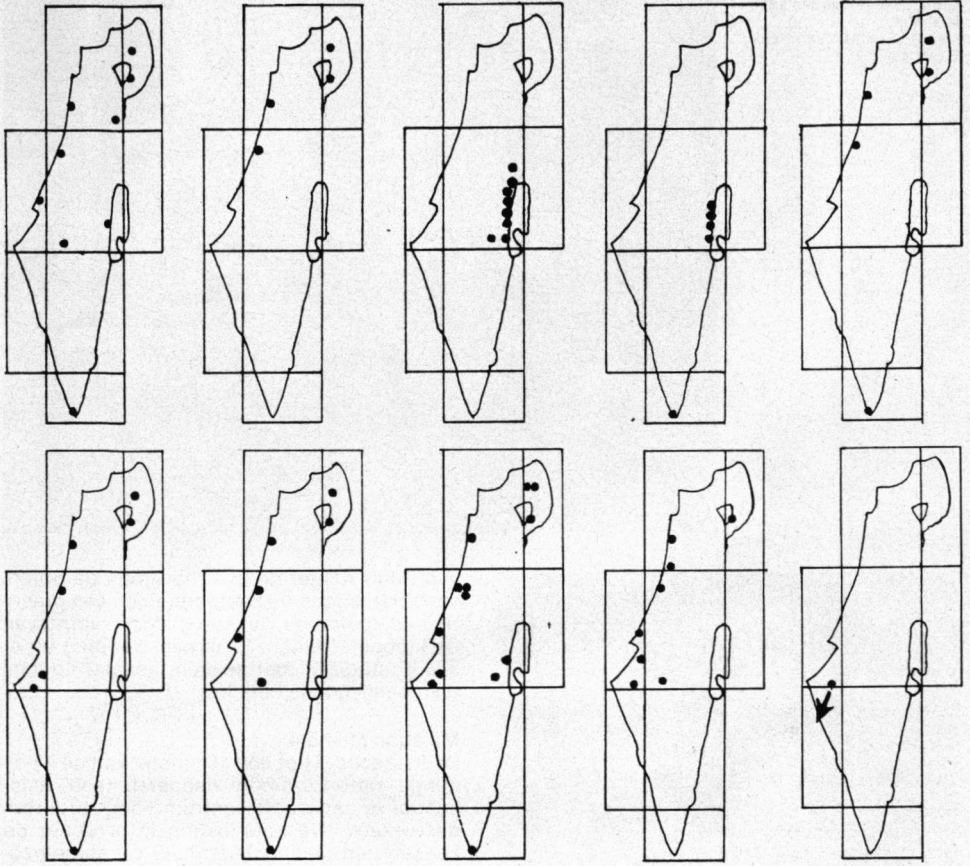
Bleke Rotszwaluw

Vrijwel alleen langs de oostgrens van Israël, in het gebied tussen Jericho en Eilat zag ik deze vogels. Op 25 oktober zag ik verspreid tussen En Gedi en Jericho 32 exemplaren. De bleek grijze tint kon ik vooral bij de Eilat vogels mooi bekijken.

Tristranspreeuw

Deze vogel zag ik in bijna de zelfde gebieden als die van de Bleke Rotszwaluw. Op 11 oktober zag ik een groep van 120 exemplaren bij En Gedi.

De vogels produceren een wielewaalachtig geluid. Wie eenmaal deze bergwielewalen heeft gezien of gehoord zal dat dan ook niet

Boven: van links naar rechts, Smyma IJsvogel, Bonte IJsvogel, Tristrampreuw, Bleke Rotszwaluw, Kwak. Onder: van links naar rechts, Sporenklevit, Gestreepte Prinia, Palestijnse Honingzuiger, Hop, Keizerarend.

licht vergeten. Bij de plaats Arad zag ik de vogels midden in de stad op flats zitten. Andere plaatsen waren En Boqeq, Massada en Qumran.

Gestreepte Prinia

Op de meest uiteenlopende plaatsen zag ik deze vogels. In Tel Aviv zag ik exemplaren in tuinen en parken en zowel in bomen als laag bij de grond in struiken. Ook zag ik de vogels in riet bij vispoelen, onder andere te Haon. De meeste vogels zag ik te Ashqelon. Bij een telling kwam ik tot 40 exemplaren aldaar.

Kwak

Deze soort is bij ons in Europa vaak alleen in de ochtend of in de avond waarneembaar. In Israël kon ik deze vogel voor het eerst bij daglicht uitstekend waarnemen, in aantallen die werkelijk de stoutste verwachtingen overtroffen, bijvoorbeeld te Haon. Naarmate de middag eindigt beginnen de vogels boven de vispoelen te zwermen zodat de lucht bezaaid is met vrijwel alleen Kwakken. Alleen al te Haon

kwam ik bij een telling tot ongeveer 120 exemplaren. Van de 14 soorten reigerachtigen die normaal in Europa voorkomen, kon ik twaalf soorten waarnemen (op Roerdomp en Woudaapje na). De meeste in de noordelijke gebieden van Israël.

Buidelmees

In het Hula-gebied ontdekte ik een groepje van tien exemplaren, twee vogels hadden het onvolwassen kleeft. De waarnemingen werden gedaan op 22 en 23 oktober.

Keizerarend

Op 17 oktober zag ik een overvliegende vogel te Ze'elim voor zover ik de vogel kon volgen met de kijker (10x50) vloog deze pal naar het zuiden. De vogel was in sub-adult kleeft.

Tot slot nog enkele opmerkingen over enige bezochte vogelplaatsen.

En Gedi

En Gedi ligt een 1200 meter van het Nahal Arugot en ongeveer 1500 meter van het Nahal

Grote Zilverreiger, Ma'agan Mikha'el.
Naar kleurenfoto van Henk Gaasbeek.

Kwak, Tel-Aviv.
Naar kleurenfoto van Henk Gaasbeek.

Dawid reservaat. De bushalte is pal naast de camping, jammer genoeg zijn er weinig voorzieningen in En Gedi, behalve dan een duur restaurant en een camping-bar. Het Nahal Arugot-reservaat is een nauwe hoge bergwadi waarin de bodem op sommige plaatsen dicht begroeid is met struiken.

Eilat

Vanaf Tel Aviv is er een lijndienst per Edged bus rechtstreeks naar het grote busstation

LITTERATUUR:

Cramps, S. & K.E.L. Simmons (1978): Handbook of the Birds of Europe, the Middle East and North Africa. Volume 1, Ostrich to Ducks.

Heinzel, H., R. Fitter, J.F. Parslow (1979): Elseviers gids van de Europese vogels. Elsevier, Amsterdam.

van Eilat. Achter de luchthaven en de hotels van Eilat, liggen de zoutpannen en een prachtig dadelpalmbos, dat een gedeelte vormt van de kibboets-velden. Er is een camping en er zijn gasthuizen met keuken, ijskast, douche en redelijk goede bedden.

Ma'agan Mikha'el

De fieldschool ligt een 100 meter van de weelderige rietomzoomde vispoelen (een fieldschool is een soort centrum voor natuuronderzoekers). Na aanmelding is er onder de keuken een slaapgelegenheid op stapelbedden voor f 5,— per nacht. Voor groepen zijn er huisjes te huur.

Tel Aviv

De Nahal Yarqon-rivier vormde voor mij het startpunt van de rondreis. Het park, dat aan weerskanten van de rivier ligt is een van de plaatsen waar ik de Palestijnse Honingzuiger zag. Het is dan ook beslist de moeite waard om te voet de soms prachtige rivieroever te bekijken.

Dank

Vooraf het bij elkaar rapen van tips en adviezen hebben er toe bijgedragen deze tocht te doen slagen. In het bijzonder P. de Knijff en E. van der Burg dank voor hun informatie.

Kaarten

De gebruikte kaart is een Hallweg 1:600 000. De ingeplote stippen op de vogelkaartjes zijn dan ook gemaakt met behulp van deze kaart. De 1 mm grote stippen stellen 6 x 6 km voor.

■ Henk Gaasbeek, Schaarweide 14, 3075 RC Rotterdam.